

Kolkja lasteaed-Põhikooli direktori KK nr 1-8/10, 30.09.2021

Läbi arutatud pedagoogilise nõukogu poolt: 14.09.2021 nr 1

Läbi arutatud ja heaks kiidetud hoolekogu poolt: 30.09.2021 nr 2-10/1

KOLKJA LASTEAED – PÕHIKOOLI LASTEAIA ÕPPEKAVA

Õppekava koostamisel alus koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava (RT I 2008,23, 152. Redaktsiooni jõustumise kp: 01.01.2011).

ALUS: <https://www.riigiteataja.ee/akt/13351772?leiaKehtiv>

Liitühm:

Liitühm:

2021

Sisukord

Üldandmed	2
2. Lasteaia õppekava koostamise alused	3
Õppetegevuste läbiviimisel lähtutakse J. Käisi üldõpetuse põhimõttest:.....	3
3. Missioon, visioon ja põhiväärtused.....	4
4. Lasteaia õppe- ja kasvatusprotsessi eesmärgid ja põhimõtted.....	5
4.1 Lasteaia õppe- ja kasvatusprotsessi eesmärgid	5
4.2 Lasteaia õppe- ja kasvatusprotsessi põhimõtted	5
5. Lasteaia õppe- ja kasvatusprotsessi korraldus	6
5.1 Lasteaia õppeaasta	6
5.2 Rühmad õppe- ja kasvatustegevuse kavandamine	6
5.4 Liitühmade päevakava	7
5.8 Õppekäikude korraldamise alused	7
5.9 Lasteaia õppeaasta temaatika, üritused ja huvitegevus	8
5.9.1 Lasteaia õppeaasta teema.....	8
5.9.2 Lasteaia ürituste plaan.....	8
6. Õppe- ja kasvatustegevuse sisu	8
6.1 Üldoskused ja eeldatavad tulemused	8
6.2 Eeldatavad üldoskuste tulemused	0
7. Õppe- ja kasvatustöö valdkonnad	4
7.1 Valdkond „MINA JA KESKKOND“ (LISA 1).....	4
7.2 Valdkond „EESTI KEEL KUI TEINE KEEL“ (LISA 2).....	4
7.3 Valdkond „KEEL ja KÕNE“ (LISA 3).....	5
7.4 Valdkond „MATEMAATIKA“ (LISA 4).....	6
7.5 Valdkond „MUUSIKA“ (LISA 5)	7
7.6 Valdkond „KUNST“ (LISA 6)	7
7.7 Valdkond „LIIKUMINE“ (LISA 7).....	8
7.8 Valdkond „DIGIÕPE“ (LISA 8)	8
8. Lapse arengu analüüsimise, hindamise põhimõtted.....	9
8.1 Lapse arengu hindamise põhimõtted.....	9
9. Lapse arenguestluse läbiviimise põhimõtted	10
10. Erivajadustega laste arengu toetamise põhimõtted ja korraldus	11
10.1 Arenguliste erivajadustega ja andekad lapsed.....	11
11. Individuaalse arenduskava koostamise põhimõtted ja korraldus	13
12. Koolivalmiduse määratlemise põhimõtted	14
13. Lasteaia õppekava muutmise kord	15

Kolkja Lasteaed-Põhikool on Peipsiääre Vallavalitsuse hallatav asutus.

Üldandmed

Lasteasutuse nimi	Kolkja Lasteaed-Põhikool, Liitühm "Päikeseljängud" - tegevuskoht: Suur tee 39, Kolkja Liitühm „Sipsikud“ - tegevuskoht: Sõpruse 4, Kallaste
Pidaja aadress	Peipsiääre Vallavalitsus, Tartu mnt.4, Alatskivi alevik, Tartumaa, 60201
Liik	munitsipaalkool
Lasteasutuse aadress	Suur tee 39, Kolkja alevik, Peipsiääre vald, Tartumaa, 60306
Kontakt (tel. E-post, kodulehekülj	5374 0725; info@kolkja.edu.ee ; www.kolkja.edu.ee
Teeninduspiirkond	Peipsiääre vald
Õppekeel	Eesti- ja vene keel
Rühmi kokku	Kaks liitühma

Õppekava koostamisel, arendamisel ja uuendamisel osaleb kogu Lasteaia pedagoogiline personal ja lapsevanemate esindus hoolekogu näol. Õppekava kinnitab direktor peale pedagoogilise nõukogu heakskiitvat otsust.

1. Lasteasutuse liik ja eripära

1.2 Lasteaia eripära

Aastal 2016 liideti vallavalitsuse volikogu määrusega lasteaed ja põhikool ja haridusasutus sai nime Kolkja Lasteaed-Põhikool. Kolkja Lasteaed-Põhikool on üldhariduslik munitsipaalkool asukohaga Suur Tee 39.

Meie kool asub Peipsiääre valla territooriumil, Peipsi järve ääres, kus elavad põhiliselt vanausulised venelased, kes on XVIII sajandil põgenenud Venemaalt usuliste tagakiusamiste eest. Alates 2019 aastast töötab lasteaias liitühm „Päikeseljängud“ süvendatud eesti keelse õppega, kus õppetöö toimub eesti ja vene keeles, lähtudes riiklikust alushariduse õppekavast. 2020. aastal toimus Peipsiääre valla munitsipaalharidusasutuste Kallaste Lasteaed-Põhikooli ja Kolkja Lasteaed-Põhikooli ümberkorraldamine, kus ümberkorraldamise tulemusel liideti Kallaste Lasteaed-Põhikool Kolkja Lasteaed-Põhikooliga.

Alates 1. septembrist 2021 jätkab Kolkja Lasteaed-Põhikooli põhikooliosa tegevust Kolkja alevikus, lasteaiiosa jätkab tegevust kahes õppekohas Kolkja alevik-liitühma „Päikeseljängud“, Kallaste linn-liitühm „Sipsikud“.

Lasteaias töötab neli rühmaõpetajat, kolm õpetaja abi, muusikaõpetaja, logopeed, õppekoordinaator, direktor. Õppe- ja kasvatustöö toimub eesti ja vene keeles. Süvendatud eesti keele õppimisel kasutatakse keelekümblus metoodikat.

Kolkja Lasteaed-Põhikool asub looduslikult kaunis kohas, mille lähedal on Alatskivi loss ja Peipsi järv. Ümbritsev keskkond annab meile võimaluse õuesõppe rakendamiseks ning ümbritseva looduse süvitsi tundma õppimiseks. Kohalik keskkond loob võimalused õppetöö mitmekesistamiseks ja lastele vahetute kogemuste ja elamuste saamiseks (Peipsimaa Külustuskeskus, vanausuliste muuseum, vanausuliste kirikud, rahvamaja, raamatukogud). Kolkja Lasteaed-Põhikooli õppehoonel on avar õueala, kus igal liitühmal on oma heakorrastatud mänguväljak.

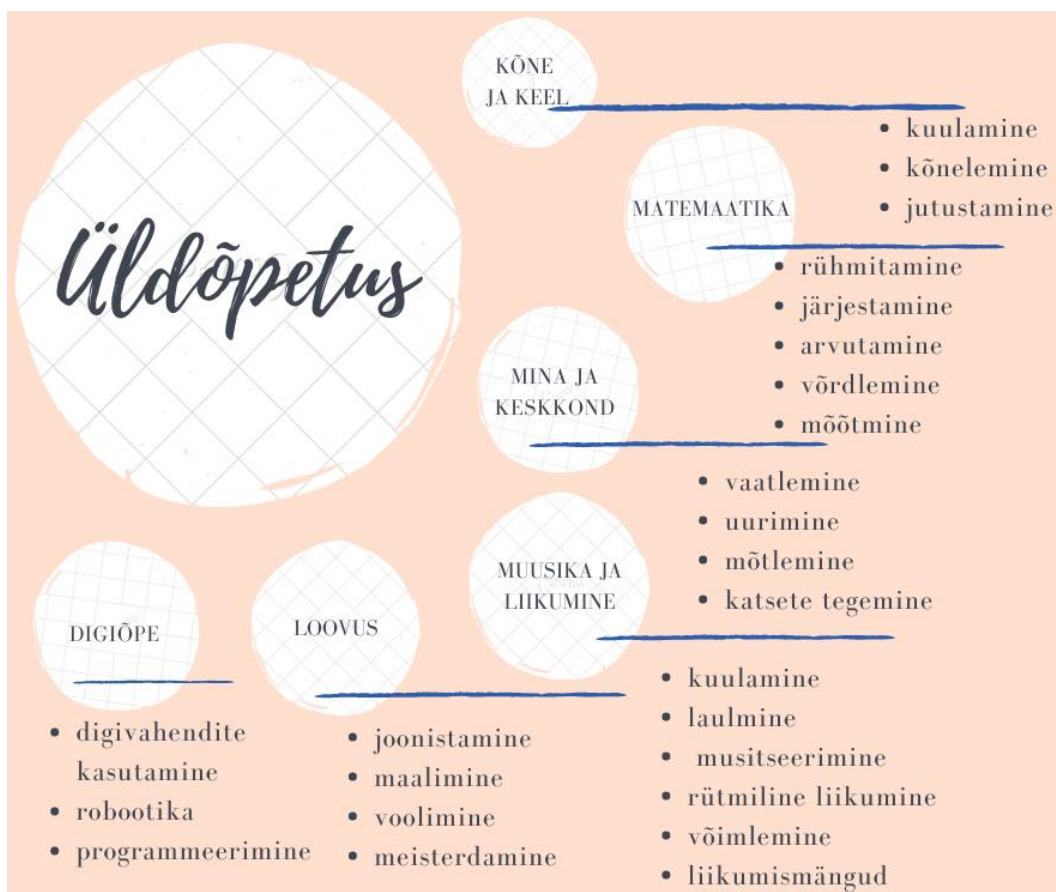
“Kiusamisest vaba lasteaed” metoodika rakendamine rühmades-programmi kohaselt baseerub ennetustöö neljal põhiväärtusel, milleks on sallivus, hoolivus, julgus ja austus. "Kiusamisest vabaks!" lähtub põhimõttest, et me kõik ei saa olla omavahel parimad sõbrad, kuid me kõik saame olla üksteisele headeks kaaslasteks ja seda heaks kaaslasteks olemist on võimalik õppida ja õpetada. Programmi sümboliks on lillat värvi Sõber Karu, kelle abil õpitakse tunnustama ennast ja kaaslast, ennetama ja ka lahendama konfliktsituatsioone. Sõber Karu toetab ühtlasi laste sujuvat üleminekut lasteaiast kooli.

2. Lasteaia õppekava koostamise alused

Õppetegevuste läbiviimisel lähtutakse J. Käisi üldõpetuse põhimõttest:

sotsiokonstruktiivne õpikäsitlus ehk lapsest lähtuv õpikäsitlus, kodulooline üldõpetuslik õppeviis, õppimine läbi mängu, isetegevuse looduskeskkonnas tuginedes lapse huvile. Üldõpetuse eesmärgid saavutatakse siis, kui kasutatakse mitmekesiseid ja paindlikku õppevormi. Üldõppe olulisemaks jooneks on lõiming (tegevuste integreerimine) – valdkondade ja tegevusliikide ühendamine tervikuks. Teemasid käsitletakse loogilises järjestuses, üks tegevus tuleneb teisest ja kutsub esile järgmise.

Lasteaia õppekava ja rühma tegevuskavad on paindlikud st õpetajad võivad muuta planeeritud teemasid, tegevusi, üritusi jne vastavalt laste huvidele ning vajadustele ja ühiskonnast tingitud muudatustele.

Joonis 1. üldõpetuse planeerimine

3. Missioon, visioon ja põhiväärtused

Joonis 2. Lasteasutuse missioon ja visioon

Põhiväärtused:

- ✚ **HOOLIVUS**- Me hoolime igast lapsest ja töökaaslasest ning käitume kõigi suhtes hoolivalt. Meie lasteaias on heasoovlik, üksteist arvestav, mõistev ja toetav õhkkond.
- ✚ **KOOSTÖÖ**- Hea koostöö lapsevanemaga on aluseks lapse kohanemisele lasteaias ning turvatunde tekkimisele seal viibides. Kogu lasteaias töö ja tegevus on avatud. Koostöö seob huvirühmi.
- ✚ **MÄNG**- Mäng on väikese inimese töö. Lapsel on võimalus õppida ja areneda läbi mängu, oma teadmiste ja oskuste kasutamine loovas mängus.
- ✚ **LOOVUS**- loov mõtlemine annab võimaluse lahendada olukordi ja ülesandeid uuel moel leidlikkus avab ebaõnnestumise korral tee loovusele. Kasutame oma tegevustes rollimänge ja lahendame koos lastega fantaasia ülesandeid, sisendades lastes enesekindlust „ma oskan, ma tean, ma saan hakkama!“
- ✚ **KESKKONNAHOID**- Meie lasteaias õpikeskkond on lastele ja töötajale turvaline. Peame oluliseks, et seda oleks ka füüsiline, vaimne ja emotsionaalne keskkond.
- ✚ **TERVIS**- Meie lastele on lasteaias tagatud turvaline ja kodune õhkkond, et lapsel oleks hea lasteaeda tulla, seal olla ja on tagatud eduelamused. Väärtustame tervislikke eluviise, tervislikku toitumist ja füüsilist aktiivsust.

Väärtused, mida soovime lapses kujundada ja toetada:

Lugupidamine endast ja teistest, hoolivus, ausus, iseseisvus, uudishimu, empaatia, loovus, julgus, enesekindlus, isikupära.

Keskkonna kujundamisel väärtustame:

Lapse huvi, lapsest lähtumine, avatus, turvalisus, tervislikkus, säästlikkus, mitmekesisus, omanäolisus, innovaatus, loovus.

Õppe- ja kasvatusprotsessis väärtustame:

Mängulisus, ea- ja jõukohasus, otsustusvõime, vastutustunne, valikuvabadus, aeg, protsessikesksus, tasakaal, terviklikkus, loovus, iseseisvus, paindlikkus ja füüsiline aktiivsus.

4. Lasteaia õppe- ja kasvatusprotsessi eesmärgid ja põhimõtted

4.1 Lasteaia õppe- ja kasvatusprotsessi eesmärgid

Üldeesmärk: Õppe- ja kasvatustegevuse üldeesmärgiks on lapse mitmekülgne ja järjepidev areng kodu ja lasteasutuse koostöös.

- ✚ Laps saab positiivse õppimise kogemuse ning kogeb rahulolu ja eduelamust lõpule viidud tegevustest ja saavutustest.
- ✚ Lapsel kujuneb soov õppida, mida saadab huvi ja uudishimu, tegemistes on loov, algatusvõimeline ja paindlik.
- ✚ Laps on aktiivne suhtleja eakaaslaste ja täiskasvanutega, suudab väljendada oma mõtteid, tundeid, arvamusi, teadmisi ja oskab kuulata ning arvestada teiste seisukohti, mõtteid.
- ✚ Laps on avatud, koostöö- ja abivalmis, kogeb kokkukuuluvustunnet, sallivust ja hoolivust.
- ✚ Laps on iseseisev, valikuvõimeline ja ennast usaldav, osaleb (vastavalt oma vanusele ja arengutasemele) tegevuste valimises ja otsuste vastuvõtmise protsessis.
- ✚ Laps tunneb isiklikku vastutust oma tegude eest ja käitub vastutustundlikult, oskab lahendada probleeme, konflikte ja saavutab enesekontrolli.
- ✚ Laps omandab eakohasel tasemel põhiteadmisi, oskusi ja vilumusi ning huvitub erinevatest valdkondadest.
- ✚ Laps tuleb toime, vastavalt oma vanusele ja arengutasemele, igapäevaelu toimingute ja eneseteenindamisega.

4.2 Lasteaia õppe- ja kasvatusprotsessi põhimõtted

- ✚ **Lapse individuaalsuse ja tema arengupotentsiaaliga arvestamine** - lapse arengu eeldatavaid tulemusi vanuseti (1,5-6a.) ei käsitleta kõigile lastele kohustuslikena, need on teatud üldtunnustatud tulemused, mis aitavad kavandada lapse arenguks vajalikke tegevusi. Iga laps omandab teadmisi individuaalses tempos, arvestame lapse eripäruga (temperament, kogemused, huvid, võimekus). Pakume lapsele eakohaseid, huvipakkuvaid ja mõistlikul määral pingutust nõudvaid tegevusi.
- ✚ **Järgime kaasaegse õpikäsitluse põhimõtteid** - planeerime õppetegevusi, mis on tegevustelt mitmekülgsed ja rohkem praktilisemad (vaatlemine-uurimine, katsed, õppemängud, õppeprogrammid väljaspool lasteaeda, seiklused, loovtegevused jms); kasutame kaasaegset avatud õppekeskkonna võimalusi; loome mitmekülgse, last arendava mängukeskkonna.
- ✚ **Toetame lapse loovust** - loome tingimused laste loovuse arenemiseks; arvestame laste omaalgatustega; planeerime loomingulisi muusika-, liikumise ning kunstitegevusi.
- ✚ **Kujundame lapse digioskuseid** - kasutame õppetöös digivahendeid (projektor, SMART tahvel, haridusrobotid, jutupliiats) ja digitaalset õppevara (nt esitlus, video, audioloeng, e-õpik, digirakendus, õpimäng).
- ✚ **Lapse tervise edendamise soodustamine** - korraldame mitmekülgset liikumistegevust; järgime isiklikku hügieeni ja suutervist; kujundame ohutu tegutsemise oskuseid siseruumides, õuealal, looduses ja tänaval; väärtustame hoolivust, loovust, rõõmsameelsust.
- ✚ **Kultuuritraditsioonide väärtustamine** - tähistame erinevaid kalendritähtpäevi.

- ✚ **Lapse sotsiaalseid oskuseid arendamine** - kujundame lapses üldtunnustatud käitumis- ja korraharjumusi; õppetegevustes kasutame tõenduspõhist õppeprogrammi Samm-sammult - õpetades lastele empaatiat, tunnetega toimetulekut ja probleemide lahendamise olulisi samme.
- ✚ **Kodu ja lasteasutuse koostöö** - koostöö aluseks on usaldus, vastastikune mõistmine, austus ja avatus; toetame ja nõustame peresid lapse kasvamise ja arengu teemadel; ootame lapsevanema tagasisidet lasteasutuse tegevusele rühma koosolekutel, igapäevastel vestlustel, kui ka lapse arenguvestlusel.
- ✚ **Lõimitud õpe**- laps omandab kõik teemaga seonduva, sest erinevates tegevustes sama teema käsitlemine aitab lastel edukamalt õppida, teadmisi süvendada ja kinnistada ning sellest lähtuvalt kogeda ka positiivseid emotsioone. Valdcondade integreerimise juures tekivad seosed juba olemasolevate ning uute mõistete vahel ning kuna lõimitud tegevustes on laps ise aktiivne, siis on talle juba ette loodud võimalus kaasa mõtlemiseks ja tegutsemiseks. Integreeritud tegevused aitavad lapsel näha tervikut ja sellega on tagatud lapse igakülgne areng.

5. Lasteaia õppe- ja kasvatusprotsessi korraldus

5.1 Lasteaia õppeaasta

Õppe- ja kasvatustöös lähtutakse rühma õppeaasta tegevuskavast, mis esitatakse hiljemalt 31.augustiks ning kuuplaanist, milles kajastuvad eesmärgid, teema, õppesisu ja -tegevused.

Lasteaia õppeaasta algab 1. septembril ja kestab 30.augustini. Suvekuudel toimub õpitu kordamine ja kinnistamine ning põhirõhk on mängulisel õuetegevustel. Juulikuus (puhkuse perioodiks) on lasteaed suletud.

5.2 Rühmad õppe- ja kasvatustegevuse kavandamine

- ✚ Õppe- ja kasvatustegevus tugineb rühma päevakavale, mis määrab vastavalt laste eale päeva rütmi, kus vahelduvad igapäevatoimingud, laste mäng, vabategevused ja kavandatud õppija kasvatustegevused. Päevakavad kinnitab lasteaia direktor käskkirjaga õppeaasta algul.
- ✚ Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel esitatakse kavandatava perioodi eesmärgid, temaatika, õppesisu ja -tegevused. Rühma õppe- ja kasvatustegevus on paindlik ja võimaldab pedagoogil teha vajadusel muudatusi.
- ✚ Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamise perioodi otsustab pedagoogiline nõukogu (õppeaastaks).
- ✚ Rühma tegevuskava koostavad rühmaõpetajad ja esitavad selle kokkulepitud ajaks kooskõlastamiseks juhtkonnale.
- ✚ Igapäevast õppe- ning kasvatustegevust registreeritakse infosüsteemis Studium, mis pakub lasteaedadele digitaalseid ning innovaatilisi lahendusi õppetöö mugavamaks korraldamiseks.

5.3 Rühma aasta tegevuskava koostamine ja struktuur

- ✚ Rühma õpetajad koostavad iga õppeaasta alguseks juhtkonna poolt määratud tähtjaks rühma aasta tegevuskava.
- ✚ Rühma aasta tegevuskava tutvustatakse ja kooskõlastatakse lastevanematega sügisestel (septembri) lastevanemate koosolekutel.
- ✚ Rühma aasta tegevused on osa lasteaia aasta tegevuskavast.

5.4 Liitühmade päevakava

Õppe- ja kasvatustegevus tugineb [rühma päevakavale](#), mis määrab vastavalt laste eale päevarütm. Päevakavas vahelduvad igapäevatoimingud, vaba tegevus, laste mäng, planeeritud õppe- ja kasvatustegevus. Tegevused toimuvad lõimitult nii toas kui õues.

5.5 Õppeaasta õppe- ja kasvatustsessi eesmärgid ning põhimõtted

Üldised eesmärgid seostuvad teemade teadvustamisega nii õpetuslikus kui ka kasvatuslikus tähenduses ning õpetajate üldise lähenemisviisi kujundamisega tööks lastega. Eesmärgid lähtuvad lasteaia üldeesmärkidest ning rühma eripäradest. Õppeaasta eesmärgid ja põhimõtted kajastuvad õppeprotsessi planeerimisel ning temaatilise aastakava koostamisel.

5.6 Rühma temaatiline aastakava ja üritused

Temaatilises [aastakavas](#) tuuakse välja õppeaasta jooksul käsitletavat teemasid. Teemade valikul arvestatakse laste vanust ja laste, lastevanemate soove ning lähtutakse aastaegadest, rahvuslikest tähtpäevadest, ühiskonna ja keskkonna muutustest ning probleemidest jmt. Temaatiline aastakava aitab õpetajal rakendada koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava ja lasteaia õppekava, kooskõlastada õpet erinevates vanuseastmetes, arendada õpetajate vahelist koostööd, kaasata lapsevanemaid. Temaatiline aastakava kajastab planeeritud lasteaia ühisüritusi ja rühmaüritusi, õppekäike jms. Lastele ürituste (kaugemad õppekäigud, ekskursioonid jne.) organiseerimisel lähtutakse käsitlusele tulevatel teemadel, laste vanusest ja lastevanemate soovidest ning lasteaia traditsioonilistest üritustest.

5.7 Lapse arengu analüüsimine

Rühma õpetajad planeerivad lapse arengu analüüsi ja arenguestluste läbiviimise ajalise jaotuse õppeaasta jooksul. Täidetakse [lapse arengu hindamise kaart](#), arengumappide täiendamine laste töödega, lastevanemate rahulolu küsitlused, arenguestlused lastevanematega ja analüüsist kokkuvõtete tegemised.

5.8 Õppekäikude korraldamise alused

- ✚ Õppekäik on õppetööd toetav tegevus, mis on kooskõlas lasteaia õppekavaga ja rühma tegevuskavaga.
- ✚ Õppekäigud planeeritakse õppeaasta alguses ja fikseeritakse rühma tegevuskava temaatilises aastaplaanis, mis kooskõlastatakse rühma lapsevanematega.
- ✚ Õppekäigu valmistavad ette rühma õpetajad, kaasates lapsevanemaid ja lapsi, arvestades soovituslikke marsruute, laste vanust jms.
- ✚ Õppekäik toimub õppetöö ajal soovituslikult ajavahemikus 9.00 – 12.00 (13.00), olenevalt laste vanusest.
- ✚ Õppekäigu korraldajad teavitavad lapsi enne õppekäigule minekut käitumisreeglitest ja liiklusohutus nõuetest, sh sõidutee ületamise reeglitest ja riskidest. Lasterühma saatjad vastutavad laste elu ja tervise eest. Õppekäigus osalejad (lapsed ja täiskasvanud) kannavad ohutusveste.
- ✚ Õpetajad esitavad juhtkonnale vormikohase „[Õppekäigu/väljasõidu registreerimise leht](#)“
- ✚ õppekäigule minekuks, lisades osalevate laste nimekirja. Vastutajad kinnitab direktor käskkirjaga.
- ✚ Rühma õppekäigul peab lapsi saatvate lasteaia töötajate arv olema vastavuses laste arvuga.

5.9 Lasteaia õppeaasta temaatika, üritused ja huvitegevus

5.9.1 Lasteaia õppeaasta teema

Õppeaasta üldteema otsustab ja kinnitab pedagoogiline nõukogu. Teema toetab lasteaia üldeesmärkide elluviimist ning õppe- ja kasvatustegevuse integreeritust, arvestab laste huvisid ja ühiskonna mõjutusi.

5.9.2 Lasteaia ürituste plaan

Lasteaia [ürituste plaani](#) koostamisel lähtutakse lasteaia õppeaasta teemast, traditsioonidest, rahvuslikest tähtpäevadest. Lasteaia ürituste plaani tutvustatakse lapsevanematele koosolekul õppeaasta alguses ning lisatakse lasteaia aasta tegevuskavale.

5.10 Koostöö lastevanematega

Õpetajad planeerivad õppeaasta jooksul läbiviidavad lastevanemate koosolekute ajad ja käsitletavat teemasid.

- ✚ Õpetajad teevad lapsevanemaga lapse arengu toetamiseks ning laste tervise hoidmise ja tugevdamise ning laste heaolu suurendamiseks koostööd.
- ✚ Koostöö aluseks on koostöövalmidus, usaldus, vastastikune mõistmine – arvestades mõlemapoolset kogemust, austus ja avatus dialoogile. Igapäevane suhtlemine, lugupidamine, lapse huvide ja erinevustega arvestamine toetab positiivsete suhete kujunemist.
- ✚ Õpetaja ja lapsevanema koostöö eesmärgiks on toetada lapse arengut ja õppimist, luua lapsele soodne arengukeskkond, kaitsta ja arendada lapse heaolu nii lasteaias kui ka kodus.
- ✚ Õpetajatel on kohustus teavitada lapsevanemat regulaarselt lapse arengust ja õppimisest ning õppe- ja kasvatustegevuse korraldusest.
- ✚ Lapsevanema peamised koostööpartnerid on lasteasutuses selle rühma õpetajad.

5.11 Õppetegevuste valdkonnakavad

Rühmaõpetajad koostavad valdkonnakavad kuude lõikes. Valdkondade kavades tuuakse välja eesmärgid ja olulisem õppesisu. Muusika ja liikumise valdkondade kavad koostatakse vastavate õpetajate poolt koostöös rühmade õpetajatega.

6. Õppe- ja kasvatustegevuse sisu

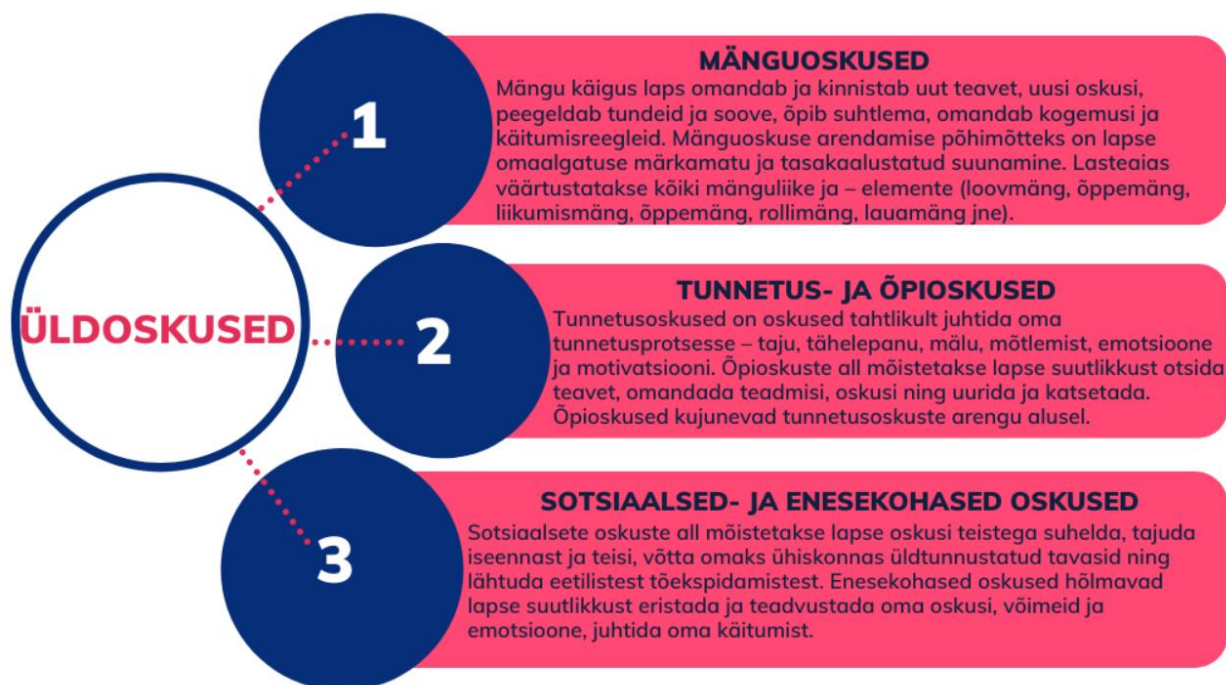
6.1 Üldoskused ja eeldatavad tulemused

Õppe- ja kasvatustegevuste sisu on suunatud laste üldoskuste ja valdkondade oskuste arengu toetamisele. Üldoskused on lapse arengut iseloomustavad suutlikkused. Lapse areng võib individuaalselt suuresti varieeruda. Üldoskuste kujunemist toetatakse kõigi õppe- ja kasvatustegevuste kaudu, erinevate valdkondade sisusid lõimides, kasutades erinevaid õppeviise sh digilahendusi.

*Õppekavas eristatakse nelja üldoskuste rühma: **mänguoskused, tunnetus- ja õpioskused ning sotsiaalsed- ja eneseregulatsiooni oskused.***

Üldoskused:

- aitavad seada eesmärke,
- on õppe- ja kasvatustegevuste valiku aluseks,
- aitavad hinnata õppesisu eakohasust,
- toetavad lapse võimete mitmekülgset arendamist,
- on lapse arengu hindamise abivahend.

Joonis 3. õpe- ja kasvatustegevuste üldoskused

6.2 Eeldatavad üldoskuste tulemused

Eeldatavad tulemused	2-3 aastane	4-5 aastane	5-6 aastane	6-7 aastane
<p>Mänguoskus</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Mängib lühikest aega teistega kõrvuti ja järgib lihtsamaid reegleid. ● Tegutseb vahetult nii konkreetsete asjadega kui ka neid kujutavate sümbolitega. ● Algatab erinevaid mängu ja arendab nende sisu täiskasvanu abiga. ● Kordab ja jäljendab varasemaid kogemusi ning mälupilte lihtsas mängus. ● Matkib kuulnud loo tegelaste hääletsusi ja käitumist. ● Ehitab lihtsaid torne, paneb kokku lihtsaid puslesid, kasutab lihtsaid konstruktoreid. ● Jagab mõnikord oma asju ka teistega, valdavalt on siiski omandihoidja. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Eelistab sootüübilisi mängu. ● Mängib koos teiste lastega erinevaid mänguliike. ● Rakendab mängudes loovalt oma kogemusi, teadmisi ja muljeid ümbritsevast maailmast. ● Järgib mängureegleid täiskasvanu abiga ning oskab tuttavate mängude reegleid teistele selgitada. ● Teda motiveerivad tegevused eakaaslastega. ● Lahendab arusaamatusi verbaalselt. ● Paneb kokku erinevaid konstruktoreid, kasutades fantaasiat, mõtlemist, tähelepanu. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Eelistab omasoolisi mängukaaslast, on kujunenud püsivad sõprussuhted. ● Algatab erinevaid mängu ja arendab mängu sisu. ● Mängus valib püsiva rolli. ● Rollimängus kujuneb rollisuhtlus. ● Järgib mängureegleid ning tuleb toime mängureeglite seletamisega. ● Suudab jõuda mängukaaslastega kokkuleppele. ● Kasutab mängudes loovalt erinevaid vahendeid. ● Osaleb ühismängudes, mis nõuavad otsustamist. ● Suudab iseseisvalt mängida lihtsamaid lavastusmänge. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Täidab mängides erinevaid rolle. ● Suudab mängu käigus probleeme lahendada ja jõuda mängukaaslastega kokkuleppele. ● Tunneb rõõmu võidust ja suudab taluda kaotust võistlusmängus. ● Järgib rühmas kehtivaid reegleid ja üldtunnustatud käitumisnorme

Eeldatavad tulemused	2-3 aastane	4-5 aastane	5-6 aastane	6-7 aastane
<p>Tunnetus- ja õpioskused</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Oskab osaliselt oma tegevusi plaanida ja organiseerida ning tegutseb iseseisvalt otsese juhendamise, kuid autoriteetide toel. ● Keskendub tegevusele kuni 10 minutiks. ● Plaanib minakeskse kõne abil oma tegevust ja lahendab probleeme. ● Kõne toetub mälule ning sõltub sellest, kellega ja mis olukorras ta koos on. ● Saab aru mõistatustest ja lihtsamatest piltlikest võrdlustest. ● Liigitab lihtsamate üldmõistete või mitme tunnuse järgi. ● Saab aru arvumõistest, huvitub tähtedest. ● Keskendub tegutsedes mitmele eristavale nähtavale tunnusele ning jaotab oma tähelepanu. ● Omandab uusi teadmisi praktiliste olukordade, 	<ul style="list-style-type: none"> ● Tegutseb lühikest aega iseseisvalt, kuid tegutsemiskindluse saavutamiseks vajab veel täiskasvanu abi. ● Keskendub huvipakkuvale tegevusele mõnikümne minutit. ● Katsetab ja uurib erinevaid võimalusi, kasutades nii sümboliteid, kujutlusi kui ka reaalseid esemeid ja objekte. ● Räägib esemetest, mis pole kohal ja olukordadest, mis toimusid minevikus või leiavad aset tulevikus ning fantaseerib. ● Oskab vaadelda ning märgata detaile, olulisi tunnuseid ja seoseid. ● Eristab rühmi ja oskab neid võrrelda ning saab aru lihtsamate mõistete kuuluvusest, alluvusest ja üldistatusastmest. ● Omandab teadmisi kogemuste ja kõne kaudu, 	<ul style="list-style-type: none"> ● Plaanib oma igapäevategevusi, seab eesmärgid ning üritab alustatud tegevused lõpetada. ● Suudab tegevusele keskenduda vähemalt 20-30 minutiks. ● Kasutab kujutlusi luues ja tegevusi planeerides sisekõnet. ● Kasutab kõnet info saamiseks ning uute teadmiste omandamiseks. ● Kasutab sidusat kõnet, tema dialoog on suunatud rohkem iseendale. ● Saab aru asjade suhetest ja omadustest ning ajalis-ruumilisest järjestusest. ● Kasutab teadmisi igapäevastes, uudsetes kui ka sarnastes olukordades. ● Teab miks peab asju kordama. 	<p>Suhtub õppimisse positiivselt – tahab õppida, uurida, avastada ja katsetada.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Saab aru lihtsamatest seostest (hulk, põhjus, tagajärg), tajub esemeid, sündmusi ja nähtusi tervikuna. ● On suuteline kestvamaks tahtepingutuseks (kuni 30 min). ● Kavandab ja korraldab oma igapäevategevusi ja viib alustatud tegevused lõpuni. ● Loob uusi seoseid eeskujude, seletuste, kuulamise ja nägemise kaudu. ● Kasutab nii kaemuslik-kujundilikkust kui verbaalset mõtlemist. ● Saab kuuldust aru ja reageerib sellele vastavalt. ● Kasutab arutlevat dialoogi.

	kogetud emotsioonide, kujutluste ja kõne kaudu.	<p>tegutseb aktiivselt ning lahendab probleeme.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Kasutab teadmiste omandamisel ja kogetu meenutamisel intuiitiivselt lihtsamaid meeldejätmise viise (mälustrateegiaid). ● Liigitab lihtsamate üldmõistete või mitme tunnuse järgi. ● Saab aru arvumõistest, huvitub tähtedest. 		<ul style="list-style-type: none"> ● Tajub oma mälu mahtu ning kordab teadlikult üle meeldejäetavat materjali. ● Rühmitab esemeid ja nähtusi erinevate tunnuste alusel.
Sotsiaalsed ja enesekohased oskused	<ul style="list-style-type: none"> ● Väärtustab oma saavutusi, ent vajab oma tegevuse tunnustamist ja täiskasvanu tähelepanu. ● Püüab vahel teisi abistada ja lohutada. ● Arvestab reegleid mängudes ja tegevustes, mida juhib autoriteet. ● Saab aru lihtsamatest käitumisreeglitest seltskonnas ning järgib neid igapäevases suhtluses. ● Järgib koos kokkulepitud rühmareegleid ja teab nende vajalikkust. ● Teab oma nime, vanust ja sugu ning märkab soolisi erinevusi. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Hakkab mõistma teiste inimeste tundeid ja mõtteid. ● On tundlik teiste hinnangute suhtes, need mõjutavad tema enesehinnangut. ● Naudib rühma kuulumist ja eakaaslaste seltsi ning ühistegevust, jagab ja vahetab. ● Hoolib teistest, pakub oma abi. ● Oskab avalikus kohas sobivalt käituda ning teab, mida tohib, mida mitte. ● Teeb eesmärgi saavutamiseks koostööd, jagab ja vahetab. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Märkab teiste inimeste emotsioone ja seisukohti ning arvestab neid käitumises ja vestluses. ● On oma tegevustes orienteeritud tunnustusele, tähelepanule ja emotsionaalsele toetusele. ● Abistab ja kiidab teisi. ● Suudab lühikest aega ilma täiskasvanu kontrollita rühmas mängida ning teha koostööd omal viisil. ● Seab endale eesmärgi ja üritab neid ellu viia. ● Järgib sotsiaalset rutiini. ● Paneb märjad riided ise kuivama. ● Korrastab oma isiklike esemete hoiukohta (riidenagi 	<ul style="list-style-type: none"> ● Arvestab kaassuhtleja kui ka suhtlemispaigaga. ● Kasutab erinevaid vahendeid heaperemehelikult ja tegevuse lõppedes koristab enda järelt. ● Püüab mõista teiste inimeste tundeid ning arvestada neid oma käitumises ja vestluses. ● Vastutab rohkem oma tegevuse eest ja räägib oma kavatsustest. ● Kirjeldab enda häid omadusi ja oskusi. ● Oskab erinevates olukordades sobivalt käituda ning muudab oma

	<ul style="list-style-type: none"> ● Teab oma lasteaiakaaslaste ja õpetajate eesnimesid. ● Enne uue tegevuse alustamist korrastab meeldetuletamisel eelneva koha. ● Kasutab iseseisvalt põhilisi viisakusväljendeid (tänap, palub, jätab hüvasti) ● Väljendab verbaalselt lihtsamaid emotsioone, oma soove, tahtmisi ja seisukohti ning püüab jõuda kokkuleppele. ● Seab endale mõningasi eesmärke ja täidab neid. ● Saab aru valetamisest kui taunitavast käitumisest. ● Tahab olla iseseisev, kuid sageli ei ole tal suutlikkusest realistlikku ettekujutust. ● Saab hakkama eneseteenindamisega (riietub, sööb, joob iseseisvalt), tal on kujunenud tualetiharjumused. ● Loob lühiajalisi sõprussuhteid. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Väljendab oma emotsioone ja räägib nendest. ● Suhtleb ja tegutseb enamasti iseseisvalt ning orienteerub oma suutlikkuses. ● Suudab kuigivõrd vastutada oma tegevuse eest. ● Oskab jälgida ohutut käitumist teiste suhtes. ● Tegevuse lõppedes koristab enda järelt ja aitab teistel koristada . ● Järgib süües iseseisvalt lauakombeid 	<p>või – kapp või töövahendite karp).</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Mõtleb koos õpetajaga välja ühised rühmareeglid. ● Põhjustab viisakusreeglite järgimise vajadust. ● Väljendab oma käitumisega, et inimeste huvid ja arvamused võivad erineda (nt näitab üles viisakat huvi teise tegevuse vastu, mis ei pruugi endale meeldida). 	<p>käitumist vastavalt tagasisidele.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● On kujunenud esmased tööharjumused. ● Püüab kõigega hakkama saada, on tundlik oma ebaõnnetumiste ja teiste hinnangute suhtes. ● Hoolib teistest inimestest, osutab abi ja küsib seda vajadusel ka ise. ● Talub muutusi ja vanematest eemalolekut, on siiski uues situatsioonis ebakindel. ● Suudab oma emotsioone kirjeldada ning tugevaid emotsioone, nt rõõm, viha, sobival viisil väljendada. ● Osaleb rühma reeglite kujundamisel. ● Arutleb lihtsamate eetiliste probleemide üle ning teeb vahet hea ja halva vahel nii enda kui ka teiste puhul.
--	--	---	--	---

7. Õppe- ja kasvatustöö valdkonnad

Lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel Viide innove

https://oppekava.innove.ee/wpcontent/uploads/2015/07/Oppevaldkonnad_Alusharidus.pdf

7.1 Valdkond „MINA JA KESKKOND“ (LISA 1)

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma terviklikult;
- 2) omab ettekujutust oma minast ning enda ja teiste rollidest elukeskkonnas;
- 3) väärtustab nii eesti kui ka teiste rahvuste kultuuri traditsioone;
- 4) väärtustab enda ja teiste tervist ning püüab käituda tervislikult ja ohutult;
- 5) väärtustab loodust ja keskkonda hoidvat ning säästvat mõtteviisi;
- 6) märkab nähtusi ja muutusi looduses;
- 7) omab eakohaseid teadmisi meediast.

Sisu:

1) sotsiaalne keskkond - mina, perekond ja sugulased, kodu, lasteaed, kool, ametid, kodumaa, eesti rahva tähtpäevad, kombed, teised rahvused Eestis, lapsed mujal maailmas, üldnimlikud väärtused ja üldtunnustatud käitumisreeglid, tervise väärtustamine, tervislik toitumine, inimkeha, ohuallikad ning ohutu käitumine;

2) looduskeskkond - kodukoha loodus, muutused looduses, elukeskkond, inimese mõju loodusele;

3) tehiskeskkond - ehitised, kodutehnika, jäätmed, transpordivahendid, jalakäija ohutu liiklemine, turvavarustus, virtuaalkeskkond.

4) meediakasvatus – reklaam, televisioon, arvuti, internet, välireklaamid, ajakirjad, ajalehed, videod, filmid.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- ✚ valitakse valdkonna temaatika lapse igapäevaelust ja teda ümbritsevast keskkonnast, mis hõlmab sotsiaalset keskkonda, loodus- ja tehiskeskkonda, sealhulgas tervise- ja liikluskasvatust;
- ✚ suunatakse last ümbritsevat maailma märkama, uurima ning kogema mängu ja igapäevatoimingute kaudu võimaldades lapsel ümbritsevat tajuda erinevate meelte ja aistingute abil: vaadeldes, nuusutades, maitstes, kompides, kuulates helisid;
- ✚ lõimitakse erinevaid tegevusi: võrdlemist, modelleerimist, mõõtmist, arvutamist, vestlemist, ettelugemist, kehalist liikumist, kunstilist ja muusikalist tegevust, robotikat.
- ✚ suunatakse last mängudes, ümbritsevas looduses, liikluses, oma tervises seisundis märgatu kohta küsimusi esitama, küsimustele vastuseid leidma ning märgatust ja kogetust järeldusi tegema;
- ✚ suunatakse last materjale ja vahendeid säästlikult kasutama, hoolivalt ja heaperemehelikult käituma.
- ✚ suunatakse lapsi kasutama digivahendeid, mis toetavad õppekava, loovust, ettevõtlikkust ja laste maailma avardamist.

7.2 Valdkond „EESTI KEEL KUI TEINE KEEL“ (LISA 2)

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) tunneb huvi eesti keele ja kultuuri vastu;
- 2) soovib ja julgeb eesti keeles suhelda nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega;

- 3) tunneb ära ja saab aru eestikeelsetest sõnadest ning lihtsamatest väljenditest;
- 4) kasutab lihtsamaid eestikeelseid sõnu ja väljendeid igapäevases suhtluses.

Sisu:

- 1) kuulamine;
- 2) kõnelemine;
- 3) eesti kultuuri tutvustamine.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- + peetakse oluliseks eesti keelt kuulata ja omandada keeleoskus tegevuste käigus, kus sõnalist suhtlemist toetab kontekst (nt ümbritsevad esemed jmt);
- + pööratakse erilist tähelepanu erinevate meelte kaasamisele ja näitlikustamisele: kasutatakse miimikat, kehakeelt, žeste, intonatsiooni, muusikat, rütmi ja mitmesuguseid näitlikke vahendeid;
- + suunatakse last õpitavat keelt kasutama igapäevategevustes ning suheldes, luues selleks lapsi huvitavaid olukordi, sh väljaspool lasteaeda (kauplus, teater, spordivõistlus, õppekäik jm);
- + korratakse õpitut erinevates kontekstides ja suhtlussituatsioonides, keeleõpet seotakse teiste tegevustega: liikumise, laulmise, käelise tegevuse, vaatlemise jm-ga;
- + vestlusteemade valimisel lähtutakse lapse kogemustest, samateemalistest vestlustest rühmas või kodus (emakeeles);
- + valitakse mitmekesiseid pildirikkaid ja lihtsama keelega raamatuid ette- ja ühislugemiseks;
- + pedagoog rõhutab õige kõne mudelite kasutamist ning osutab vigadele delikaatselt, korrates sõna või fraasi korrektsena.

Eestis on keelekümblusprogrammi põhimõtted järgmised:

- + üks inimene, üks keel;
- + järjekindel sihtkeele kasutus (õpetaja räägib ainult eesti keeles);
- + õppimine mängu kaudu (õpetajad toetavad sihtkeele kasutamist mängu ajal nii õues kui ka rühmas ning selleks korraldatud tegevuskeskustes);
- + lapsekeskne rühmaruum (lapsed eksperimenteerivad keelega julgelt, õppides oma vahetutest kogemustest ning suhtlemisest end ümbritseva maailmaga; õpetajad toetuvad laste huvidele, vajadustele ja tugevatele külgedele);
- + perekonna osalus (lastevanemad on teadlikud programmi põhimõtetest, kohtuvad pidevalt õpetajatega, et arutada laste edasijõudmist ja kodust tegevust lapse emakeele arendamisel; lastevanemad on õpetaja abilised väljasõitudel ning teistes tegevustes);
- + keeleõppeprogramm ning täiskasvanute ja laste ühine tegevus peavad olema kooskõlas laste individuaalse arenguga ning arvestama laste isikupära ja perekondlikku tagapõhja;
- + õpetajate koolitus, metoodiline nõustamine (koolitajate väljaõpe, õppematerjalide arendamine, õppekava koostamine, piirkondlike metoodiliste keskuste juurutamine).

7.3 Valdkond „KEEL ja KÕNE“ ([LISA 3](#))

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid on, et laps:

- 1) tuleb toime igapäevases suhtluses;
- 2) kasutab kõnes õiget hääldust, sobivaid grammatilisi vorme ja mitmekesist lauseehitust;
- 3) tunneb huvi lugemise, kirjutamise ja lastekirjanduse vastu, on omandanud lugemise ja kirjutamise esmased oskused.

Sisu:

- 1) keelekasutus: hääldamine, sõnavara, grammatika;
- 2) suhtlemine, jutustamine ja kuulamine;
- 3) lugemine ja kirjutamine, lastekirjandus.

Õppe- ja kasvatustegevust kavandades ning korraldades:

- + lähtutakse põhimõttest, et kõnearendus on lapse kõne ja suhtlemise sihipärane arendamine, kus last õpetatakse eelkõige keelevahendeid (uusi sõnu, sõnavorme ja lausemalle) kasutama suhtlemisel, teadmiste omandamisel, oma tegevuse kavandamisel;
- + peetakse oluliseks, et lapse kõne arengut toetatakse kõigis tegevustes (mängimine, käelised tegevused, liikumis- ja muusikategevused ning igapäevatoimingud); lapsele luuakse kõnekeskkond, kus ta kuuleb teiste kõnet ning tal on vaja ja ta saab ise kõnelda; laps õpib rääkima reaalses suhtlussituatsioonides, tegutsedes koos täiskasvanuga;
- + suunatakse lapsi ettelugemise, drama ti seerimise, ümber jutustamise, joonistamise, oma raamatute koostamise jm tegevuste kaudu kirjandust mõistma ja hindama; ettelugemiseks valitakse žanriliselt mitmekesiseid raamatuid, et toetada lugemishuvi ning lugemis- ja kirjutamisvalmiduse kujunemist;
- + õpetatakse lugemise ja kirjutamise esmaseid oskusi seostatult mängude ja igapäeva tegevustega (nt nimekirjade koostamine, joonistusele peal kirja kirjutamine, kaardi või kirja kirjutamine täiskasvanu abiga).

7.4 Valdkond „MATEMAATIKA“ (LISA 4)

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) rühmitab esemeid ühe-kahe tunnuse alusel ja võrdleb esemete hulki;
- 2) järjestab esemeid suuruse ja asenditunnuste põhjal;
- 3) tunneb lihtsamaid ajamõisteid ning kirjeldab ja järjestab oma igapäevategevusi;
- 4) mõtestab loendamistegevust ja seoseid arvude reas;
- 5) mõistab mõõtmistegevust ja olulisemaid mõõtühikuid;
- 6) tunneb ja kirjeldab geomeetrilisi kujundeid;
- 7) näeb matemaatilisi seoseid igapäevatoimingutes.

Sisu:

- 1) hulgad, loendamine ja arvud, arvutamine;
- 2) suurused ja mõõtmine;
- 3) geomeetrilised kujundid;
- 4) orienteerumine ajas ja ruumis.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- + suunatakse last nähtuste ja esemete maailma korrastama, kujundama, selles orienteeruma, mille tulemusel laps avastab esemetevahelisi seoseid, leiab esemete erinevusi ja sarnasusi, oskab esemeid järjestada, rühmitada ja loendada;
- + harjutatakse last määrama enda asukohta ümbritsevate esemete suhtes, orienteeruma ajas ja kasutama vastavaid mõisteid oma tegevuse kirjeldamiseks;
- + seostatakse mäng, vaatlused, vestlused ja igapäevatoimingud matemaatikaga, suunates sealjuures last kasutama erinevaid aistinguid: kuulmis-, nägemis-, haistmis- ning kompimisaistingut;
- + suunatakse last ümbritsevat keskkonda matemaatiliselt kirjeldama (arvud, mõõtühikud, kujundite nimetused jm);

- ✚ toetatakse üldistuseni jõudmist ja mõistete kujundamist – erinevates objektides sarnaste ning erinevate tunnuste ja omaduste vaatlemise, võrdlemise, kirjeldamise ja sõnastamise kaudu.

7.5 Valdkond „MUUSIKA“ ([LISA 5](#))

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) tunneb rõõmu laulmisest ja musitseerimisest
- 2) suudab keskenduda kuulatavale muusikapalale
- 3) suudab ennast loovalt väljendada laulmise, liikumise, tantsimise ja pillimängu kaudu
- 4) suudab musitseerida nii rühmas kui ka üksi.

Sisu:

- 1) laulmine;
- 2) muusika kuulamine;
- 3) pillimäng;
- 4) muusikalis-rütmiline liikumine.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- ✚ on esikohal emotsionaalne ja aktiivne muusikaalne tegevus;
- ✚ kujundatakse ja arendatakse lapse muusikalis-loomingulisi võimeid ja väärtushinnanguid;
- ✚ arvestatakse lapse individuaalseid eeldusi ning toetatakse eduelamusele ja tunnustusele;
- ✚ kasutatakse muusikat lõimiva tegevusena ka teistes õppe- ja kasvatustegevuse valdkondades nagu Keel ja kõne, Kunst jne, muusika on igapäevaelu osa;
- ✚ seostatakse omavahel muusika kuulamine, laulmine, pillimäng, muusikalis-rütmiline liikumine, mängud ja tantsud;
- ✚ muusikapalade (laulud, palad muusika kuulamiseks, tantsud ja mängud, pillilood) valikul arvestatakse laste huvidega ning ea- ja jõukohasusega.

7.6 Valdkond „KUNST“ ([LISA 6](#))

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest;
- 2) kujutab isikupäraselt ümbritsevaid esemeid, sündmusi ja oma kujutlusmaailma;
- 3) vaatlleb, kirjeldab ja kujundab ümbritsevat ja tarbeesemeid;
- 4) kasutab õpitud voolimis-, joonistamis- ning maalimisvahendeid ja -võtteid;
- 5) kasutab materjale ja tööriistu ohutult ning sihipäraselt;
- 6) vaatlleb kunstiteoseid ja kirjeldab nähtut.

Sisu:

- 1) kujutamine ja väljendamine: mõtete, tunnete edasiandmine nähtaval kujul;
- 2) kujundamine: objektile esteetilise lisaväärtuse andmine;
- 3) tehnilised oskused: voolimine, joonistamine, maalimine, meisterdamine;
- 4) kunstiteoste vaatlemine, vestlused kunstiteostest, kunstist.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- ✚ antakse lapsele võimalus saada elamusi, tunda rõõmu ja rahulolu ning tal on võimalus väljendada oma maailmanägemist;
- ✚ suunatakse last vaatlema ning voolides, joonistades, maalides ja meisterdades kasutab laps vaatlustel tehtud tähelepanekuid;
- ✚ kasutatakse teemasse sisseelamiseks mängu, muusikat, lihtsat lavastust, jutu lugemist jne;

- + arvestatakse, et lapse jaoks on oluline loomiseks ja lahenduste leidmiseks teha katsetusi ning avastusi, otsida ja saada vastuseid tekkinud küsimustele, omandatud oskusi rakendada ja loovalt kombineerida;
- + julgustatakse last kasutama ja katsetama tema enda pakutud lahendusi töö mitmekesistamiseks ning ergutatakse lapse kujutus- ja algatusvõimet, jälgides, et säiliks lapse isikupärane eneseväljendus;
- + viiakse kunstitegevusi läbi ka õues, samuti kasutatakse kunstitegevust teiste valdkondade õppe- ja kasvatustegevuste osana, joonistatakse nii paberile, kivile, puidule, liivale või kombineeritakse erinevaid materjale;
- + suunatakse last tehtut analüüsima, selgitama, miks ta kujutas esemeid, nähtusi just sellisel viisil, milliseid materjale ja tehnikaid kasutas ning kuidas tööga rahule jäi.
Kaaslaste töödesse tolerantse suhtumise kujundamisele aitab kaasa, kui analüüsitakse nii laste töid kui ka kunstiteoseid ning põhjendatakse oma hinnangut.

7.7 Valdkond „LIIKUMINE“ ([LISA 7](#))

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) tahab liikuda ja tunneb liikumisest rõõmu;
- 2) suudab pingutada sihipärase tegevuse nimel;
- 3) tegutseb aktiivselt aktiivselt üksi ja rühmas;
- 4) mõistab sportliku tegevuse olulisust inimese tervisele;
- 5) mõistab ja järgib hügieeni- ja ohutusnõudeid;

Sisu:

- 1) kehalise kasvatuse alased teadmised: ohutus, enesekontroll ja hügieen;
- 2) põhiliikumised (kõnd, jooks jne);
- 3) liikumismängud;
- 4) erinevad spordialad;
- 5) tants ja rütmika.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- + arvestatakse, et põhiliikumised eeldavad igapäevast suunamist ja regulaarset kordamist;
- + rikastatakse lapse liikumis- ja tegevusvõimalusi erinevate sportlik-arenduslike liikumisviisidega;
- + peetakse oluliseks kõlbeliste põhimõtete ja enesekindluse kujundamist, et regulaarsel tegelemisel kehaliste harjutustega kujunevad positiivsed iseloomuomadused;
- + suunatakse last oma oskusi, võimeid ja koostööd hindama, kaaslastega arvestama, oma emotsioone kontrollima ja valitsema ning mõistma erinevate kehaliste harjutuste vajalikkust;
- + mitmekesistatakse põhiliikumiste, koordineerimise, rühi, tasakaalu, liikumisvõime ja peenmotoorika arendamist ja tagasiside andmist.

7.8 Valdkond „DIGIÕPE“ ([LISA 8](#))

Digiõpe toetab üld- ja valdkondlike oskuste kujunemist lähtuvalt püstitatud eesmärgist, muuhulgas 21. sajandi oskuste kujunemist.

Digipädevuste ning robotika oskuste arendamine toimib integreerituna, lõimituna õppevaldkondade ja –tegevustega.

Peamisteks eesmärkideks on luua lastele arendav ja kaasaegne õppe- ja mängukeskkond ning laste digipädevuse alusoskuste kujundamine koos digiohutuse teadmistega.

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) teab, mis on digivahendid ja mida need võimaldavad teha;
- 2) julgeb ja oskab kasutada erinevaid nutiseadmeid (tahvelarvuti, nutitelefon, digifotoaparaat);
- 3) tutvub erinevate haridusrobotitega ja saab esmased teadmised lihtsamate robotite juhtimisest ja programmeerimisest;
- 4) tunneb digimeediumite (video, pildid, audio, liitreaalsus) loomise võimalusi;
- 5) omandab valdkondlikud oskused tulemuslikumalt digivahendite kaasabil praktilises tegevuses;
- 6) oskab luua ja mõista põhjus-tagajärg seoseid;
- 7) areneb mõtlemine ja probleemide lahendamise oskus;
- 8) areneb ja rakendub loovus ja kujutlusvõime;
- 9) areneb koostöö- ja suhtlemisoskus, hoolivus kaaslaste suhtes ja grupis tegutsemisoskus (üldoskused).

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- ✚ toetatakse laste arengut ja õppimist kaasaegse õppekeskkona võimalusi kasutades;
- ✚ õpitakse digivahendeid eesmärgipäraselt kasutama ja mõistetakse digirakenduste rolli;
- ✚ luuakse seoseid, mida nähakse ekraanil (tahvelarvutis) ja mis toimub päriselus;
- ✚ valitakse rakendused ja vahendid, mille sisu, disain ja kasutajasõbralikkus lähtuvad laste vanusest (füüsilised, vaimsed oskused ja emotsioonid), on atraktiivsed (loovad, uudsed, hariduslikud) ja turvalised (ei ole lastele kahjulikud, ei sisalda vägivalda, solvanguid);
- ✚ arendatakse laste algoritmilist mõtlemisvõimet (programmi loomine ja vigade tuvastamine) ja loogilist arutlusvõimet (programmi käitumise ennustamine ja teekonna kavandamine);
- ✚ kujundatakse ja arendatakse nii laste üld- ja valdkondlike oskuseid kui ka digioskuseid.

Et lähtuda kontsentrisuse põhimõttest: kus aasta-aastalt korratakse eelmisel aastal omandatud uuesti, seejuures suurenevad teemade sisu maht ja raskusaste.

8. Lapse arengu analüüsimise, hindamise põhimõtted

8.1 Lapse arengu hindamise põhimõtted

Lapse arengu hindamine on oluline lapse eripära mõistmiseks, erivajaduste väljaselgitamiseks, positiivse enesehinnangu ja arengu toetamiseks ning õppe- ja kasvatustegevuse kavandamiseks koostöös lapsevanemaga.

Lapse arengu hindamine on osa igapäevasest õppe- ja kasvatusprotsessist. Õpetajad vaatlevad lapsi igapäevatoimingutes, vabamängus kui ka planeeritud õppetegevustes.

Lapse arengu jälgimise üldeesmärk on koguda informatsiooni, mida saab:

- ✚ jagada tugispetsialistidega (logopeed, Hev);
- ✚ jagada vanematega;
- ✚ kasutada tegevuste planeerimisel ja õppekava arendamisel;

Lapse arengu eeldatavaid tulemusi vanuseti ei käsitleta kõigile lastele kohustuslikena, need on teatud üldtunnustatud tulemused, mis aitavad kavandada lapse arenguks vajalikke tegevusi. Lapsest lähtuva õpikäsitusega saavutab iga laps eeldatavad tulemused individuaalses tempos.

Lapse arengu jälgimise ülestähendamine.

- ✚ Pedagoogid planeerivad iga õppeaasta algul lapse arengu analüüsimise.
- ✚ Lapse arengu jälgimiseks koostatakse igale lapsele arengumapp.
- ✚ Arengumapi koostamise eesmärk on koguda lapse töötulemuste näidiseid, mis annavad ülevaate lapse saavutustest ja arengust pikema perioodi jooksul.
- ✚ Arengumapis kajastub lapse areng vanuseti (1,5-3a; 3-4a; 4-5a; 5-6a)

Arengumapis kirjeldatakse lapse oskusi ja teadmisi:

- ✚ **valdkondades:** „Mina ja keskkond“, „Keel ja kõne“, „Matemaatika“, „Kunst“, „Liikumine“, „Muusika“; „Eesti keel kui teine keel“.
- ✚ **Üldoskustes:** „Mänguoskused“, „Tunnetus- ja õpioskused“, „Sotsiaalsed ja enesekohased oskused“.

Arengumapis lapse arengu vaatluslehel fikseeritakse (õppeaasta lõpus) kirjalikult lapse arengukirjeldus. Arengumapid on individuaalse vestluse aluseks lapsevanemaga.

Eraldi kirjalik kokkuvõte lapse oskustest-teadmistest koostatakse juhul, kui laps läheb lasteaia välisele uuringule.

Kirjalik kokkuvõte lapse arengu tulemustest on dokument, milles kajastub lapse:

- ✚ **üldandmed** – lapse nimi, sünniaeg ning vanus aastates ja kuudes, lasteaia või rühma tüüp, kus laps käib ning lühiülevaade senisest arengust lasteaias;
- ✚ **oskuste ja teadmiste tase erinevates arengu valdkondades** - põhirõhk on üldoskuste kirjeldusel, lapse kõne arengutasemel (täidab lasteaia logopeedi). Probleemsete valdkondade osas on lisatud konkreetseid näiteid lapse kõnest, tegevusest ja/või sotsiaalsest käitumisest.
- ✚ **kokkuvõte** – lapse arengu tugevad ja nõrgemad valdkonnad, abi vajadus ja olemus, seni rakendatud tugiteenused ja nende mõju.

Lapse arengu analüüsimise põhimõtteid tutvustatakse lapsevanematele. Lapsevanemal on alati võimalus tutvuda oma lapse arengumapiga. Lapsevanem saab avaldada arvamust lapse arengumapi kohta suuliselt või kirjalikult. Arengumapp käib lapsega kaasas kogu koolieelse perioodi. Lasteaiast lahkudes saab laps oma arengumapi kaasa. Probleemide tekkimisel võib lapsevanem pöörduda pedagoogide, õppealajuhataja või direktori poole.

9. Lapse arenguestluse läbiviimise põhimõtted

9.1 Lapse arenguestlus on usalduslik õpetaja(te) ning lapsevanema(te) ning vajadusel ka tugispetsialistide vaheline arutelu • lapse senisest arengust ja • lapse edaspidiseks arenguks soodsate tingimuste loomisest.

9.2 Arenguestluse käigus saab:

- ✚ ühtlustada hinnangut lapse senisele arengule,
- ✚ otsida koostöövõimalusi lasteaia ja kodu vahel lapse arendamiseks,
- ✚ rääkida lapsevanem ja õpetaja oma ootustest,
- ✚ jagada teavet lapse edaspidiseks arendamiseks ja õpetamiseks
- ✚ vajadusel sõnastatakse koos eesmärgid, mis on seotud lapse arengu eeldatavate tulemustega ning loetelu tegevustest, mis toetavad eesmärkide täitmist.

9.3 Õpetajate ettevalmistus arenguestlusteks:

- ✚ Informatsiooni kogumine lapse arengust (lapse arengumapp),
- ✚ Ajaplaani koostamine (ühe lapsevanemaga vestluse aeg kuni üks tund),
- ✚ Lapsevanemaga vestluseks küsimustiku koostamine (küsimustiku koostamisel lähtuda vestluse eesmärkidest ja need vormistatakse kirjalikult)
- ✚ Vajadusel koostatakse lapsevanemale vestluseks ettevalmistumisleht (sarnane õpetaja vestlusküsimustikuga)
- ✚ Lapsevanemate vestlusele kutsumine: suuliselt või kirjalikult (ja ettevalmistusleht) vähemalt 2 nädalat varem aja kokkuleppimisega.

9.4 Arenguestluste läbiviimine

9.4.1 Vestluse sissejuhatavas osas tuleb pöörata tähelepanu vestluse läbiviimise õhkkonnale, kasutada lapse ja lapsevanema eesnime, olla tähelepanelik vanemate valmisoleku suhtes alustada vestlust, väljendada ennast arusaadavalt jne.

9.4.2 Vestluse põhiosa koosneb küsimuste esitamisest (ettevalmistuslehel) tagasiside andmisest ning lastevanemate küsimustele vastamisest.

- ✚ Lapsevanemale antav tagasiside algab ja lõpeb positiivselt, on heatahtlik, aus ja siiras. Probleemide esitamine on konkreetne ja kiire ning toetub faktidele, mitte hinnangutele.
- ✚ Lapsevanemalt küsitakse temapoolseid sobivaid lahendusi ja pakutakse omapoolseid võimalusi.

9.5 Arenguestlustus võib toimuda järgmise kava alusel:

- ✚ Alusta vestlust lihtsamates küsimustest.
- ✚ Kasuta vestluses lapse ja lapsevanema eesnime.
- ✚ Andke lapsevanemale teada, millele arenguestlustus keskendub.
- ✚ Tunnustage lapse püüdlusi.
- ✚ Küsige üle kas räägitu on arusaadav.
- ✚ Kirjeldage lapse käitumist, ärge andke hinnanguid.
- ✚ Küsige selgitusi ja põhjendusi.
- ✚ Rääkige lapsevanemale vajadusel lasteaia eesmärkidest, ja muudatustest, mis on seotud tema lapse või rühmaga.
- ✚ Saavutage kokkulepe.

9.6 Kõige edukamaks loetakse arenguestlustust, mille käigus lapsevanem räägib 90% ja õpetaja 10%. Vestlust lõpetab kirjaliku lühikokkuvõtte tegemisega ja allkirjastamisega lapse arengu vaatluslehel. Arenguestlustusest peab jääma positiivne kogemus.

9.7 Arenguestlustuse läbiviimisel saadud info on konfidentsiaalne.

9.8 Kui laps tuleb teisest lasteaia või kodust, siis viiakse arenguestlustus läbi kuue kuu möödudes.

9.9 Arenguestlustus toimub vähemalt üks kord õppeaasta jooksul ja arenguperioodiks on reeglina üks aasta.

10. Erivajadustega laste arengu toetamise põhimõtted ja korraldus

10.1 Arenguliste erivajadustega ja andekad lapsed

10.1.1 Laps kelle võimed, tervislik seisund või muud omadused (sh keha-, kõne-, meele- või kognitiivne puue, emotsionaalsed ja käitumisraskused, üld- või eriandekus) erinevad sedavõrd, et tavapärane õpikeskkond ja õppe- ja kasvatusprotsess ei toeta tema võimete arengut piisavalt

on arenguliste erivajadustega või andekas laps. Lapse varane erivajaduste või andekuse määramine ning vastava arendustegevuse alustamine annavad parema võimaluse arenguks ja õppimiseks.

10.1.2 Sügisperioodil (september-oktoober) selgitatakse välja arenguliste erivajadustega ja andekad lapsed, jälgides kõiki arengulisi valdkondi:

- + Kommunikatiivsed oskused: suuline kõne, kõne mõistmine, hääliku ja foneemitaju, lugemine, ette loetud teksti mõistmine jne.
- + Kognitiivsed oskused: vaatlus- ja kuulamisoskus, silma ja käe koostöö, teabe mõtestamine.
- + Sotsiaalsed oskused: suhtlemine eakaaslastega ja täiskasvanutega, käitumine jne.
- + Motoorika: üld- ja peenmotoorika.
- + Eneseteenindus: riietumine, oma asjade korrashoidmine jne.

10.1.3 Koostatakse plaanid arenguliste erivajaduste rahuldamiseks.

- + Vajadusel koostatakse individuaalne arenduskava (edaspidi IAK), neis valdkondades, milles laps vajab abi ja individuaalset arendamist;
- + IAK koostamisel ja elluviimisel osaleb kogu lapse arengut toetav meeskond – rühmaõpetajad, logopeed, HEVko; plaanid seostatakse lapse arengu analüüsiga;
- + meeskonna partneriks on lapsevanemad, kes annavad oma panuse nii IAK koostamisel kui elluviimisel;
- + kommunikatiivsete erivajadustega lapse arendusplaani koostab logopeed.

10.1.4 Õppeaasta jooksul täiendatakse ja parandatakse vastavalt vajadusele arendusplaane.

- + Muutused lapse arengus fikseeritakse logopeedi dokumentatsioonis (lapse kõnekaart) ja lapse arengumapis.
- + Vajadusel konsulteeritakse eriarstide ja spetsialistidega.

Erivajadusega lapse arengu toetamisel tegutsetakse ühtse meeskonnana.

- + Lapsevanem jagab oma kogemusi lapse tegutsemise, käitumise ja suhtlemise iseärasustest kodus ning kõik lapsega tegelevad spetsialistid nõustavad vajadusel vanemaid ja pereliikmeid.
- + Logopeed jälgib erivajadusega lapse arengut rühmas ja soovivad uusi arendamise võtteid ja vahendeid.
- + Õppeaasta lõpus teevad rühmaõpetajad kokkuvõtte lapse arengust õppeaasta jooksul. Logopeed lisab kõnearenduses osalenud laste arengumappi kirjaliku kokkuvõtte lapse arengust.
- + Soovitatakse lapsevanematele suveperioodiks erinevaid kõnearendusmänge ja võimalusi.
- + Vajadusel nõustatakse lapsevanemaid kooli minevale lapsele sobiva õppevormivalikul.

10.2 Erivajadusega lapse toetamise tugisüsteem lasteasutuses

10.2.1 Rühmaõpetajad

- + Märkavad lapse probleemi, analüüsivad last, peavad lapse kohta vaatluspäevikut, kuhu fikseerivad kirjalikult lapse positiivsed ja negatiivsed situatsioonid, konfliktid, lahendused jm olulise.
- + Rühmameeskond analüüsib, arutleb lapse arengu analüüsi tulemusi ja situatioone, toimunud lahendusi, toetamise võimalusi jm olulist.

- ✚ Pöörduvad lapsevanema poole, teavitavad probleemist, selgitavad koduse olukorra, kaasavad lapsevanema koostööle lapse toetamiseks jne. Soovitavad lapsevanemale logopeedi konsultatsiooni.
- ✚ Arutavad probleemi tugispetsialistiga ja otsivad koos lahendusi.
- ✚ Teavitavad direktori asetäitjat õppealal ja direktorit antud lapse olukorrast.
- ✚ Vestlevad rühma lastega, kujundades erivajadusega kaaslasesse positiivset hoiakut.
- ✚ Suhtuvad erivajadusega lapsesse mõistvalt, väldivad negatiivseid hoiakuid.
- ✚ Kujundavad või loovad lapse(laste) turvalise keskkonna.
- ✚ Vajadusel koostavad lapsele iseloomustuse esitamiseks erispetsialistile, nõustamiskomisjonile.
- ✚ Osalevad IAK koostamisel ja elluviimisel.

10.2.2 Logopeed

- ✚ Uurib lapse kõne ja tunnetuslike protsesside arengutaset.
- ✚ Tegeleb lapsega vajadusel individuaalselt.
- ✚ Nõustab rühmaõpetajaid.
- ✚ Osaleb rühma aruteludes ja vestlusringides, vajadusel ka arenguestlustel.
- ✚ Nõustab lapsevanemaid.
- ✚ Teeb ettepanekuid eriarstide konsultatsioonidele suunamiseks ning vormistab vajalikud väljavõtted ja iseloomustused.
- ✚ Annab teavet juhtkonnale.

10.2.3 Õppekoordinaator

- ✚ Tutvub lapsega, teeb oma tähelepanekud rühma töökorraldusest jne.
- ✚ Nõustab rühma meeskonda pakkudes erinevaid lahendusi jms.
- ✚ Organiseerib õpetajatele vestlusringe, koolitusi toetamaks õpetajate toimetulekut.
- ✚ Teeb koostööd tugispetsialistidega, osaleb IAK koostamisel.
- ✚ Vajadusel vestleb lapsevanemaga.
- ✚ Konsulteerib vajadusel kompetentsi- ja nõustamiskeskuse spetsialistidega.
- ✚ Informeerib direktorit, teeb ettepanekuid.

10.2.4 Direktor

- ✚ Osaleb aruteludes, vestlusringides
- ✚ Võimaldab koolitusi.
- ✚ Vajadusel muudab töökorraldust; tagab tugiisiku olemasolu jms lähtuvalt seadusandlusest.
- ✚ Võimalusel muudab rühma liiki ja vähendab laste arvu rühmas.
- ✚ Leiab võimalusi vajaliku materiaalse baasi jaoks.
- ✚ Suunab lapsevanema nõustamiskomisjoni.

11. Individuaalse arenduskava koostamise põhimõtted ja korraldus

Individuaalne arenduskava (edaspidi IAK) on kirjalik dokument, mis määrab kindlaks lapse arengulisi erivajadusi arvestava õppe individuaalsed eesmärgid ja eriabi teenused, mis on vajalikud õppe-eesmärkide saavutamiseks. Individuaalõppekava koostatakse arenguvaldkondade kaupa:

- 1) Motoorika
- 2) Kognitiivsed oskused

- 3) Kommunikatiivsed oskused
- 4) Sotsiaalsed pädevused
- 5) Eneseteenindus

IAK koostatakse konkreetsele lapsele neis valdkondades, mille arengutase erineb eeldatavast eakohasest arengust. Tegevusvaldkonnad koosnevad väiksematest osa valdkondadest. Iga tegevusvaldkonna oskuste arendamine eeldab tihedat seost teiste valdkondadega.

IAK koostatakse pärast lapse arengu mitmekülgselt jälgimist ja lähima arengu tsooni määramist: selle koostamisel osalevad kõik lapsega tegelevad erialaspetsialistid ja vanemad. Individuaalse arenduskava koostamise põhimõtted kinnitab lasteaia pedagoogikanõukogu. Konkreetse individuaalse arenduskava koostavad ja selle rakendamise eest vastutavad rühmaõpetajad, logopeed, eripedagoog ja aineõpetajad koostöös lapsevanemaga.

Individuaalse arenduskava rakendamisel on neli etappi:

1. Lapse arengutaseme esialgne arengu analüüsimine. Konsulteerimine vajadusel erispetsialistidega (psühholoog, perearst, eriarstid).
2. Lühi- ja pikaajaliste eesmärkide püstitamine lapse arendamiseks. Individuaalse arenduskava koostamine konkreetseks perioodiks.
3. Õpetamine ja arendamine ning oluliste muutuste fikseerimine lapse arengumapis.
4. Hinnangu andmine lapse saavutustele ja sellele vastavalt individuaalse arenduskava korrigeerimine.

IAK rakendamisel peavad osalema kolm osapoolt:

1. laps,
2. IAK meeskond (rühmaõpetajad; logopeed, õppekoordinaator)
3. lapsevanemad.

Lapsevanema keeldumisel ja huvi puudumisel jääb lapse arengu toetamise eesmärgiga koostatud IAK osaliselt täidetuks. Rühmaõpetajad jätkavad lapse toetamiseks esile toodud valdkondadega individuaalset tööd. Hinnangu andmise aluseks on individuaalse arenduskava tulemuste analüüs. Sõltuvalt sellest kas eesmärkides püstitatu on omandatud täielikult, pole omandatud või on omandatud osaliselt, loetakse arenduskava täidetuks või osaliselt täidetuks. Kui täitmata on jäänud olulisi eesmärke või mitmed eesmärgid on osaliselt täidetud, siis tuleb antud IAK-d analüüsida, muuta, täiendada ja edasi arendada. Kui eesmärkide realiseerimise tulemused on positiivsed, loetakse IAK täidetuks.

12. Koolivalmiduse määratlemise põhimõtted

12.1 Lapse valmisolek õpingute alustamiseks kujuneb samm-sammult kogu koolieelse elu jooksul. Valmisoleku kujunemist mõjutavad nii sünnipärasead eeldused ja võimed kui ka kasvukeskkond, milles laps elab ja areneb.

12.2 Koolivalmidus on valmisolek minna üle mänguliselt põhitegevuselt õpitegevusele.

12.3 Lapse koolivalmiduse kujunemist jälgitakse pedagoogide ja tugispetsialistide poolt lapse arengu analüüsimise käigus kogu koolieelse perioodil.

12.4 Lapse keele ja kõne arengu hindamise meetodid ja võtted määratleb logopeed koostöös pedagoogidega ja lastevanematega ning koolivalmiduse hindamise meetodid ja võtted otsustab pedagoogiline nõukogu.

12.5 Kõik saadud tulemused lisatakse lapse arengumappi ja antakse tagasisidet arenguvestlustel lapsevanemale.

12.6 Lapsevanemat nõustatakse koolipikenduse küsimuses ja koolipikendust saavatele lastele töötatakse välja individuaalne arenduskava. Vajadusel kasutatakse erispetsialistide abi.

12.7 Lasteaia õppekava läbinule väljastab lasteaed koolivalmiduskaardi, kus on lähtunud koolieelse lasteasutuse riiklikust õppekavast, lapse arengu tulemusi üldoskustes ning õppe- ja kasvatustegevuse valdkondades, tuues välja lapse tugevused ja arendamist vajavad küljed.

13. Lasteaia õppekava muutmise kord

- ✚ Õppekava rakendumisel ja arendamisel arvestatakse erinevate õppekavade määratlustega ning nende vaheliste seostega.
- ✚ Õppekavade rakendumise analüüsimine ja arendamine on pidev protsess.
- ✚ Sisehindamise käigus jälgitakse süstemaatiliselt õppekava rakendumist ning lähtuvalt rakendumise analüüsist arendatakse ja täiendatakse õppekava.
- ✚ Lähtuvalt õppekava rakendumise analüüsist koostatakse lasteaia õppekava arendustöö plaan.
- ✚ Lasteaia õppekava arendamise töögrupp vaatab vähemalt kord aastas õppekava üle ning arvestades muudatusettepanekuid, teeb lasteaia pedagoogilisele nõukogule ettepaneku õppekava muudatusteks.
- ✚ Õppekava parandus- ja muudatusettepanekuid on võimalik esitada lasteaia pedagoogidel pedagoogilisel nõupidamisel ja lapsevanematel hoolekogu esindaja vahendusel hoolekogu koosolekul.
- ✚ Õppekava ettepanekud ja muudatused kooskõlastatakse pedagoogilise nõukogu ja hoolekoguga.
- ✚ Õppekava muudatused kinnitatakse direktori käskkirjaga pedagoogilise nõukogu ettepanekul, kuulates ära hoolekogu arvamuse.
- ✚ Õppekava uuendamise korra täitmise eest vastutab lasteaia direktor.